

Canllawiau Gwaith Celf (Cynradd)

Nid oes angen bod yn artist proffesiynol i helpu plant i greu gwaith celf uchelgeisiol ac ystyrlon – eich rôl chi yw creu'r amodau i chwilfrydedd, arbrofi a chyd-gefnogaeth ffynnu. Mae'r canllaw hwn yn cynnig cyngor ymarferol ar ddeunyddiau, paratoi a dulliau addysgu er mwyn helpu pob plentyn i greu gwaith celf unigryw o safon uchel y gallant ymfalchïo ynddo.

Deunyddiau

Papur – Rhaid iddo fod yn **A4**, ac yn ddelfrydol dylai fod yn bapur arlunio trwchus o ansawdd da a all wrthsefyll rwbio egniol a phaent gwlyb. Argymhellir papur dyfrlliw os ydych yn defnyddo llawer o baent gwlyb iawn.

Pensiliau – Mae ystod eang o bensiliau artistiaid ar gael. Rydym yn argymell **2B neu 4B** gan eu bod yn cynnwys mwy o graffit, gan alluogi creu arlliwiau tywyllach y gellir eu dileu os oes angen.

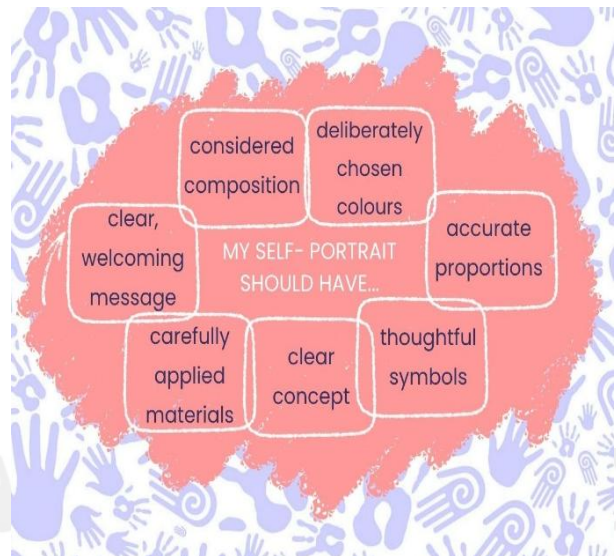
Deunyddiau lliwio – Acrylig, dyfrlliw, pasteli olew, creonau, paent parod.... mae llawer o opsiynau i ddewis ohonynt. Ystyriwch y canlynol i'ch helpu i benderfynu:

- **Dewis** – Rhowch gyfle i blant ddewis o ystod o ddeunyddiau a'u cefnogi i ddatblygu hyder wrth eu defnyddio.
- **Effaith** – Anogwch blant i ddewis deunyddiau sy'n creu canlyniadau cryf a bywiog. Gall pensiliau lliw ymddangos yn olau neu'n ddiflas wrth eu harddangos ochr yn ochr â phaent acrylig a deunyddiau eraill sy'n fwy trawiadol, felly ystyriwch gynnig deunyddiau sy'n creu mwy o effaith. Rydym yn argymell yn gryf osgoi pennau ffelt.
- **Ansawdd** – Rhowch gyfleoedd i blant arbrofi cyn dewis deunyddiau ar gyfer eu gwaith celf terfynol. Darparwch bapur bras ac amser i archwilio gan gynnwys ymarfer cymysgu lliwiau i greu gwahanol arlliwiau o groen, lliwiau gwallt a lliwiau cydweddus. Gallai plant ymarfer y technegau hyn ar y portread a grëwyd ganddynt yn Sesiwn 1.

Drychau Bach – Amhrisiadwy ar gyfer hunanbortreadau. Efallai y bydd y rhain i'w cael yng nghyrrddau'r Adran Wyddoniaeth, neu gallech ofyn i blant ddod â drychau colur o gartref ar gyfer Sesiynau 2 a 3. Fel arall, argraffwch luniau o'r plant fel bod ganddynt ddelwedd i gyfeirio ati.

Brwshys – Dewiswch frwshys bach sy'n galluogi plant i greu manylder a gweithio'n fanwl. Sicrhewch fod y brwshys yn dal digon o baent i greu marc gwastad heb i ormod o baent gronni a "sblotio".

Deunyddiau ychwanegol – Rwberi, miniogwyr pensiliau, byrddau gwyn/clipfyrddau, papur bras, potiau dŵr, ffedogau/dillad paentio.

Awgrymiadau i Athrawon

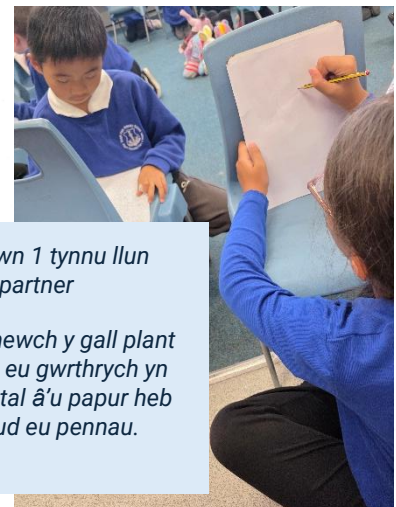
Paratowch eich stiwdio

Mae'r sesiynau'n llawn, felly sicrhewch fod yr holl ddeunyddiau wedi'u paratoi cyn dechrau er mwyn sicrhau bod gan y plant gymaint o amser i greu ag y bo modd. Bydd plant wrth eu bodd yn cael y cyfle i helpu.

Byddwch yn ymwybodol o symbolau

Ffocws y prosiect yw adeliadu pontydd rhwng gwahaniaethau. Gofynnwn i chi **annog plant i fod yn sensitif wrth ddefnyddo symbolau, gan osgoi baneri** a delweddau eraill a allai wneud i eraill deimlo eu bod wedi'u heithrio neu eu targedu.

Bydd llawer o blant am gynnwys tueddiadau cyfoes yn eu gwaith celf, boed yn ddelweddau o gemau fideo, cymeriadau o ffilmiau neu ymadroddion y mae plant ledled y byd yn eu defnyddio. Er y gall hyn fod yn ffordd wych i blant fynegi eu diddordebau, gall gyfyngu ar ddyfnder eu meddwl am eu hunaniaeth. **Anogwch blant i feddwl yn ddyfnach** am yr hyn sy'n eu gwneud yn unigryw a thynnu lluniau o'r pethau hynny. Bydd hyn yn creu gwaith celf mwy dilys yn ogystal ag arddangosfa fwy diddorol.

Sesiwn 1 tynnu llun o'ch partner

Sicrhewch y gall plant weld eu gwrthrych yn ogystal â'u papur heb symud eu pennau.

Dathlu Gwahaniaeth

Y mae Arlunio Gobaith yn gyfle gwych i ddathlu amrywiaeth yn eich dosbarth. P'un a ydynt yn cynrychioli partner (Sesiwn 1) neu eu hunain (Sesiynau 2 a 3), **anogwch blant i arsylwi a chynrychioli gwahaniaethau gyda gofal a pharch**. Eglurwch beth yw gwawdlunio a stereoteipio, ac anogwch arsylwi gofalus heb i blant orliwio na lleihau nodweddion. Sicrhewch fod gennych ddeunyddiau ar gael i gynrychioli ystod eang o arlliwiau croen, a byddwch yn ymwybodol o blant a allai deimlo'n anghyfforddus yn cael eu nodi neu eu hamlygu oherwydd nodwedd warchodedig. Os yw sylwadau'n tynnu sylw at wahaniaeth, ewch i'r afael â nhw'n sensitif **a chreu cyfleoedd priodol i oedran y plant iddynt fyfyrto**, heb dynnu sylw yn ormodol at unigolion penodol. Wrth iddynt dynnu llun, byddwch yn agored ynghylch y gwahaniaethau y maent yn sylwi arnynt, gan hefyd annog plant i sylwi ar y tebygrwydd rhyngddynt.

Cynigiwch chwilfrydedd, nid canmoliaeth

Yn hytrach na mynegi cymeradwyaeth o waith celf unigol neu wneud rhagdybiaethau am yr hyn y mae plentyn yn ei arlunio, **dangoswch chwilfrydedd** am eu dewisiadau. Mae hyn yn helpu plant i ddeall nad oes un ffordd 'gywir' o greu celf.

Defnyddiwch gwestiynau agored a gwahoddiadau i fyfyrwyr wrth gyfeirio at agweddau penodol, megis *"Beth wnaeth iti ddewis y lliw hwn?"* neu *"Dywed wrthyf am ddewis rwyf ti wedi'i wneud."* Defnyddiwch y meini prawf llwyddiant i helpu plant i feddwl am sut y maent yn creu eu gwaith celf yn ogystal â beth y maent yn ei greu. Y nod yw annog plant i ddatblygu eu syniadau a dod yn fwy hyderus wrth wneud penderfyniadau artistig.

Cymerwch amser

Er bod hyd y sesiynau'n gyfyngedig, gallwch **helpu disgyblion i arafu ac edrych yn ofalus**. Mae plant yn tueddu neidio yn syth i ddefnyddio deunyddiau, felly anogwch nhw i arsylwi'n ofalus cyn dechrau tynnu llun. Gofynnwch iddynt ddechrau'n ysgafn, gan ddefnyddio eu pensil 'fel pluen', a datblygu eu delwedd yn raddol fesul haen.

Modelu'r proses

Y mae Rima Stains, artist hyfryd o Ddyfnaint, yn dweud os yw llun oedolyn yn edrych fel gwaith plentyn pum mlwydd oed, mae'n debyg mai dyna'r oedran y gwnaethant roi'r gorau i dynnu lluniau. Nid oes angen i chi deimlo'n hyderus neu'n 'dda' am gelf er mwyn modelu chwilfrydedd ac ymrwymiad i'ch ymarfer creadigol eich hun. **Archwiliwch ddeunyddiau ochr yn ochr â'r plant, gwnewch ddarganfyddiadau a rhannwch yr hyn y gallech roi cynnig arni y tro nesaf.** Mae bod yn ddysgwr yn rhoi caniatâd i ddisgyblion wneud camgymeriadau, arbrofi a dal ati.